

Norsk senter for menneskerettigheter

UiO • Det juridiske fakultet

Velkommen til Norsk senter for menneskerettigheter

Norsk senter for menneskerettigheter er en enhet ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo. Senteret fremmer menneskerettigheter som tverr- og flerfaglig forskningsfelt, og vektlegger sammenhengen mellom forskning, utdanning og praktisk innsats for beskyttelse av menneskerettighetene.

I tillegg til høyt kvalifiserte forskere innen jus, statsvitenskap, filosofi og sosialantropologi, har senteret opparbeidet internasjonalt orientert ekspertise gjennom en omfattende programvirksomhet som er rettet mot ulike temaer og geografiske områder.

Senteret har ca. 70 ansatte og et årlig budsjett på nær 100 millioner kroner.

Forskning

Senterets forskning utføres innenfor fire overordnede forskningsområder i tillegg til en rekke frittstående prosjekter. Senterets forskningsmiljø er tverrfaglig og kombinerer ulike metodiske, teoretiske og empiriske tilnærminger. Forskningsprosjektene ved senteret gjenspeiler den faglige og tematiske bredden hos forskerne.

De fire forskningsområdene er organisert i tematiske arbeidsgrupper, der forskere og eksperter ved de ulike internasjonale programmene samarbeider.

1: Menneskerettigheter og konflikt

Denne arbeidsgruppen fordypet seg i de menneskerettslige aspektene av voldelige konflikter.

Slike konflikter kan omfatte hele spekteret fra interne uroligheter, opprør og voldshandlinger til krig.

2: Menneskerettigheter og grunnlovsspørsmål

Denne arbeidsgruppen dekker et bredt felt av temaer knyttet

VELKOMMEN:

Et knippe av de 70 ansatte ved Norsk senter for menneskerettigheter. Senterets vitenskapelig og administrativt ansatte arbeider internasjonalt og har et omfattende geografisk og tematisk nettverk

PUBLIKASJONER:

Norsk senter for menneskerettigheter gir ut det anerkjente tidsskriftet *Nordic Journal of Human Rights*. Bildet viser et utvalg av de siste års publikasjoner fra senterets forskere.

til menneskerettigheter og konstitusjonelt styresett. Vi er blant annet opptatt av temaer som rettslig prøving, konstitusjonelt demokrati og internasjonale menneskerettingsdomstoler.

3: Menneskerettigheter og utvikling

Denne arbeidsgruppen studerer stater, ulike organisasjoner, offentlige og private aktører og deres virksomhet. Hovedvekten legges på hvordan disse aktørene påvirker menneskerettighetssituasjonen i utviklingsland.

4: Menneskerettigheter og mangfold

Denne arbeidsgruppen studerer en rekke grunnleggende problemstillinger knyttet til menneskerettigheter og mangfold, slik som spenningen mellom kravet til likhet og ikke-diskriminering på den ene siden og behovet for frihet og grupperettigheter på den andre. Videre undersøker gruppen minoritetsrettigheter og konflikter mellom majoritets- og

minoritetsbefolkninger, samt forholdet mellom tradisjonelle praksiser og universelle menneskerettigheter.

Publikasjoner

Senterets forskning presenteres jevnlig i ulike publikasjoner, fra større bokverk utgitt på anerkjente internasjonale forlag, via artikler i bøker og internasjonale tidsskrifter til avisartikler, notater og senterets egen serie *Occasional papers*.

Senteret utgir *Nordic Journal of Human Rights* (NJHR) i samarbeid med det britiske forlaget Routledge, Taylor & Francis Group. Tidsskriftet publiseres på engelsk.

Internasjonalt forskningssamarbeid

Senteret har et internasjonalt gjesteforskerprogram og mottar jevnlig forskere som tilbringer alt fra et par uker til flere måneder hos oss. Senteret har et omfattende internasjonalt nettverk av samarbeidspartnere blant universiteter og forskningsinstitusjoner.

Internasjonale programmer

De internasjonale programmene ved Norsk senter for menneskerettigheter arbeider for å fremme menneskerettighetene ved hjelp av kompetansebygging, akademisk utveksling og samhandling. Blant våre partnere finnes universiteter og andre akademiske institusjoner, myndighetsinstitusjoner som politi, militære og dommere, i tillegg til journalister, advokater og andre yrkesgrupper. Temaene vi arbeider med springer ut fra internasjonale menneskerettighetsstandarder og anbefalinger fra FN og de jevnlig gjennomgangene som foretas i form av Universal Periodic Reviews (UPR). Vi søker aktivt etter områder hvor det foreligger store menneskerettslige utfordringer og hvor våre partnerinstitusjoner ønsker mer kompetanse. Flere tusen personer deltar årlig på forskerkonferanser, kurs, workshops og seminarer i regi av de internasjonale programmene.

Hoveddelen av senterets internasjonale programarbeid finansieres av Utenriksdepartementet.

Programmenes aktiviteter kan grupperes under de følgende seks hovedinnsatsområdene:

- **Stat og rettsstat**
- **Likhet og ikke-diskriminering**
- **Tros- og livssynsfrihet og ytringsfrihet**
- **Næringsliv og menneskerettigheter**
- **Menneskerettighetsmekanismer**
- **Menneskerettighetsutdanning.**

MENNESKERETTIGHETER OG MILITÆRET:

De internasjonale programmene arbeider blant annet med de militære styrkene i Indonesia, og holder kurs i krigens folkerett og menneskerettigheter.

MINORITETER:

Minoritetsrettigheter i Kina er blant de feltene der senteret har vært engasjert i en årrekke.

Foto: Privat.

BALLOTS NOT BULLETS:

NORDEM – Norsk ressursbank for demokrati og menneskerettigheter sender ut kvalifisert personell til internasjonale operasjoner i regi av blant annet FN, OSSE og EU. Foto: Øystein Wiik.

INTRODUKSJONSKURS:

Norsk senter for menneskerettigheters introduksjonskurs i menneskerettigheter samler interesserte fra hele verden.

Organisering av de internasjonale programmene

Senteret har landspesifikke og tematiske programmer. Landprogrammene er rettet mot Kina, Indonesia og Vietnam, mens flere mindre prosjekter studerer en rekke andre land. I tillegg har vi et regionalt fokus, med spesiell vekt på ASEAN (Association of Southeast Asian Nations). Programmene samarbeider også med flere universiteter i Afrika, Latin-Amerika, Nord-Amerika og Europa. SMR har et nært samarbeid med sine nordiske søsterinstitusjoner, Raul Wallenberg Institute i Sverige og Institut for Menneskerettigheder i Danmark.

NORDEM «Norwegian Resource Bank for Democracy and Human Rights» har i over 20 år bidratt med eksperter innen menneskerettigheter, valg, demokrati og rettstatsbygging til feltoperasjoner i regi av FN, OSSE og EU rundt om

i verden. NORDEM rekrutterer, trener og sender ut over hundre eksperter årlig til oppdrag som kan vare fra et par uker til flere år.

Oslokoalisjonen for religions- og trosfrihet er et internasjonalt nettverk av eksperter og representanter for religiøse samfunn og livssynsorganisasjoner, academia, frivillige organisasjoner, internasjonale organisasjoner og det sivile samfunn. Oslokoalisjonen arbeider med utdanning og kompetansebygging på området tros- og livssynsfrihet over hele verden.

STUDIER:

Glade studenter feirer at de har gjennomført Norsk senter for menneskerettigheters toårig mastergrad, «The Theory and Practice of Human Rights».

Foto: Lila Zotou.

BARNERETT:

Lucy Smiths minneseminar samler barnerettseksperter og andre interesserte til en årlig fagdag.

TALKSHOW:

I det akademiske talkshowet «To damer og en te» samtaler direktør Inga Bostad og forsker Anine Kierulf med en fremtredende ekspert om menneskerettigheter og samfunnsspørsmål.

Foto: Simon Skreddernes.

GAMLE FESTSAL:

Universitets flotte saler gir en ærverdig ramme til både forelesninger, debatter og disputaser.

Studier

Senterets ansatte underviser innen en rekke studieprogrammer ved Universitetet i Oslo. Senteret arrangerer i tillegg et stort antall kurs, forelesninger, seminarer og større arrangementer både innenfor og utenfor universitetet.

Masterprogram: Senteret tilbyr et toårig, engelskspråklig masterprogram – Theory and Practice of Human Rights. Dette programmet, som er blant de aller mest populære ved UiO, tiltrekker seg studenter fra hele verden og tilbyr et unikt internasjonalt studiemiljø i Oslo sentrum. Masterprogrammet er tverrfaglig og benytter ulike innfallsvinkler til menneskerettighetene, som for eksempel:

- Menneskerettigheter som en del av folkeretten og rettsmekanismer på globalt og nasjonalt nivå.

- Menneskerettigheter i et historisk, filosofisk og samfunnsvitenskapelig perspektiv.
- Menneskerettigheter i politikkutvikling på nasjonalt og internasjonalt nivå.
- Et menneskerettslig perspektiv på terrorisme, etnisitet, kjønn, utvikling og religion.

Internasjonal sommerskole i menneskerettigheter:

I samarbeid med UiO arrangerer senteret et månedslangt engelskspråklig innføringskurs i menneskerettigheter for internasjonale deltakere. Dette kurset holdes årlig.

NCHR Academy of Human Rights: Senteret tilbyr en rekke kortere kurs- og treningsopplegg på området internasjonale menneskerettigheter til praktikere, beslutningstakere, akademikere og studenter. Som eksempler kan vi nevne et ukelangt introduksjonskurs i menneskerettigheter og et kurs i religions- og trosfrihet.

Seminarer: Gjennom året arrangerer senteret en lang rekke seminarer og åpne forelesninger. Senteret har etablert nettverkene *Menneskerettighetsforum for jurister* og *Debattforum for juridisk og politisk filosofi*.

Faste arrangementer: Senteret inviterer årlig til en minneforelesning for Torkel Opsahl, en ledende menneskerettsjurist som var blant senterets grunnleggere. Vi er også medarrangør av den årlige Lucy Smiths barnrettighetsdag. I tillegg arrangerer senteret det akademiske talkshowet *To damer og en te*.

Stipender og priser: Senteret utlyser årlig studentstipender innen menneskerettigheter, ytringsfrihet og demokrati, og et journaliststipend for menneskerettighetsjournalistikk. I tillegg organiserer senteret den faglige vurderingen av kandidater til Universitetet i Oslos Menneskerettighetspris.

Hovedbibliotekar Kirsten Fuglestad

KONTAKT:

Telefon: 22 84 20 01

Epost: info@nchr.uio.no

Hjemmeside: www.jus.uio.no/smr/

Facebook: www.facebook.com/UniOslo.smr

Twitter: [@NCHR//SMR](https://twitter.com/NCHR//SMR)

Post: Postboks 6706 St. Olavs Plass, 0130 Oslo

Besøk: Cort Adelers gate 30, 0254 Oslo, i Vika

Alle usignerte fotos: © Universitetet i Oslo

Biblioteket

Norsk senter for menneskerettigheter har Norges største og mest oppdaterte samling av menneskerettighetslitteratur, og samlingen er åpen for alle. Biblioteket omfatter nær 10 000 utenlandske og norske titler, og gir tilgang til et omfattende utvalg av elektroniske tidsskrifter, e-bøker og databaser. Biblioteket benyttes primært av forskere og studenter, men har også brukere fra forvaltning, advokatfirmaer, organisasjoner og media.